

Fotograf Goran Bertok nagrajenec Meseca fotografije

Presunljivo Rdeče in črno

Na 5. festivalu *Fotonični trenutki - Mesec fotografije 2010*, ki se je minuli teden sklenil v Ljubljani, so nagrado za najboljšo samostojno razstavo podelili fotografu Goranu Bertoku za razstavo *Rdeče in črno*.

LJUBLJANA ▶ Na otvoritvi razstave *Fotokartuni Marka Lipuša*, še zadnjega dogodka v okviru festivala avtorske fotografije *Fotonični trenutki - Mesec fotografije 2010*, ki ga že peto leto prireja Galerija Photon - center za sodobno fotografijo, so minuli teden podelili nagrado za najboljšo samostojno razstavo **Goranu Bertoku** (1963, Koper).

Obsežna razstava *Rdeče in črno*, ki je bila v okviru Meseca fotografije 2010 med 29. oktobrom in 14. novembrom na ogled v mariborski galeriji Kibela, je nekakšen izbor zadnjih treh

Bertokovih barvnih projektov: *Obiskovalci* (2004) - fotografije iz krematorija, *Post Mortem* (2007) - fotografije iz mrtvašnice, *Rdeče* (2009) - fotografije mrtvega dojenčka in nenaslovljene video trilogije (2008).

V obrazložitvi nagrade so zapisali, da je v obsežni prostorski postavitvi Bertok predstavil "opus zadnjih šestih let, v katerem se poglobljeno podaja v raziskovanje človeškega telesa in njegove fizične smrti. Celosten ambient Galerije Kibela je poudaril vsebinske in formalne odnose med posameznimi zaključenimi projekti in deli

v procesu ter predstavil povsem novo produkcijo Bertokovih umetniških del."

Kurator razstave **Miha Colner** je prepričan, da je po zgodnejših obdobjih, ko je Bertok dokumentiral in upodabljal režirane mitološke prizore ranjenih teles in nekonvencionalnih spolnih praks, ki se poslužujejo zavestnega samo-poškodovanja zaradi užitka samega (*I Would Like to Tell You a Story, Omen, 999, op.a.*), leta 2004 storil radikalni korak naprej v raziskovanju človeškega telesa: "Serija *Obiskovalci* je nakazala smernice umetniškega razvoja, ki se brez patetike in moraliziranja osredotoča na obsesivno dokumentiranje in uprizarjanje minljivosti telesa: telo po svoji fizični smrti ostane le na propad obsojen mrtev kos mesa." Da je Bertokov

pristop do omenjene tematike popolnoma podrejen estetski komponenti pazljivo upodobljenih teles, a se njegovo delo izkaže kot subverzivno tudi na ravni današnjega dožemanja smrti, ko je fizični stik z mrtvimi telesi popolnoma industrializiran in odmaknjen od pogleda javnosti. V tem smislu Bertok po Colnerjevem mnenju ponovno posega v obrobna področja tematiziranja življenja in smrti ter preizprašuje meje med stvarnostjo in umetnostjo.

V našem lanskem intervjuju ob razstavi *Rdeče* je Bertok dejal, da ga je v fotografiji vedno zanimalo predvsem človeško telo: "Najprej na fotografijah, ki sem jih gledal, preden sem se začel ukvarjati s fotografijo. Šlo je za dve vrsti odnosa: na eni strani so bila to telesa, ki

Goran Bertok, avtoportret

so me privlačila, vzbujala, po drugi strani pa so bila to telesa z zgodbo. Že vrsto let se ukvarjam zgolj s slednjimi. Najbrž gre za neke vrste obsesijo oziroma razkošje ukvarjanja z odnosom do lastnega telesa. Kar konec koncev pomeni ukvarjanje s sabo." V imenu tokratne postavitve se po njegovih besedah skrivata predvsem osnovni barvi, ki se v različnih odtenkih pojavljata na fotografijah: črna, ki simbolizira smrt, in rdeča, ki

priklicuje podobe ognja in krvi, pri čemer ni neposredne povezave z istoimenskim Stendhalovim romanom.

Bertoka je za avtorja najboljše samostojne razstave izbral programski svet prireditve, prejel pa je nagrado podjetja Epson in organizacije CCN Kulturvermittlung Steiermark iz Gradca, ki mu bo omogočila mesec bivanja in ustvarjanja v Gradcu.

MAJA PERTIČ GOMBAČ